

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om boykot af økonomiske aktiviteter m. v. i Den sydafrikanske Republik

[Af Steen Folke (VS) og Anne Grete Holmsgård (VS)].

(Beslutningsforslag nr. B 20. Fremsat 21/10 80).

Sammen med denne sag foretoges den sidste på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for indkøb af kul fra Den sydafrikanske Republik.

[Af Steen Folke (VS), Hanne Engberg (SF) og Bolvig (RV)].

(Beslutningsforslag nr. B 35. Fremsat 5/11 80).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

VS' forslag er identisk med partiets to tidligere forslag, hvoraf det seneste var genstand for første behandling i februar i år. Regeringens holdning til forslaget er uændret. Vi finder fortsat ikke, at der er grundlag for at bryde med den hidtidige linje, hvor vi sammen med de øvrige nordiske lande på en række af de områder, forslaget vedrører, allerede har rettet en række henstillinger til dansk erhvervsliv, kultur- og sportssammenlutninger m. m. om at bringe deres forbindelser med Sydafrika til ophør.

Dette er som bekendt sket på baggrund af folketingets beslutning af 26. maj 1978, hvori folketinget blandt andet tilsluttede sig det fællesnordiske handlingsprogram mod Sydafrika fra marts måned samme år. På grundlag af de drøftelser, som har fundet sted i forbindelse med vedtagelse af dette program og dets iværksættelse, er det ikke realistisk at forvente, at de øvrige nordiske lande for tiden vil gå længere.

Mere vidtgående foranstaltninger over for Sydafrika må have hjemmel i vedtagelser i FNs sikkerhedsråd eller i andre omfattende

og bindende internationale aftaler, således at der bliver tale om en virkelig effektiv international sanktionspolitik. De hidtidige nordiske vedtagelser har overvejende haft karakter af en konkret udtrykt afstandtagen fra den sydafrikanske apartheidpolitik. Det er på denne baggrund, skiftende danske regeringer er gået ind for og mange gange har opfordret til, at FNs sikkerhedsråd træffer beslutning om effektive økonomiske sanktioner over for Sydafrika i henhold til FNs pagt. Men det er også på denne baggrund, regeringen må gå imod isolerede danske indgreb. Jeg vil gerne sige, at det er regeringens klare holdning, at det internationale pres mod Sydafrika må opretholdes, og ikke blot opretholdes, men øges for at få regimet til at forstå, at apartheidsystemet må afvikles.

Det andet forslag til folketingsbeslutning afviger ikke afgørende fra det, som forslagsstillerne fremsatte den 6. december 1979. Det eneste nye element er, at regeringen nu også opfordres til:

»at aftale en forpligtende plan med elskaberne, som over en kort årrække nedtrapper kulimporten fra Sydafrika til nul.«

Regeringen har, som forslagsstillerne anfører, gentagne gange opfordret elværkerne til om muligt at købe kul andet sted end i Sydafrika. Disse henstillinger står fortsat ved magt. Der er ikke i den forløbne tid sket nogen udvikling, som kunne tilsige en ændring i regeringens grundlæggende holdning til dette spørgsmål, som er i overensstemmelse med skiftende regeringer gennem årene.

Der er regelmæssige drøftelser med elværkerne om kulforsyningssituationen inden for rammerne af det kulforsyningsudvalg, regeringen har nedsat, og det er vort indtryk, at elskaberne bestræber sig på at følge opfordringen til om muligt at indkøbe kul andre steder end i Sydafrika.

Såvel de akutte problemer omkring kul- og olieforsyningen som de mere langsigtede forsyningsproblemer indvirker naturligvis på kulmarkedet. I løbet af en kortere årrække har elværkerne omstillet produktionen fra ca. 20 pct. til ca. 80 pct. kulfyring, og Danmark er nu den næststørste kunde på det internationale marked for kul til brug i kraftværker. Kun Frankrig er en større importør. Der forudses både her i landet og i andre industrilande en betydelig stigning i behovet for kul-